

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2017)

Opgave Ministerie van Financiën

Intensivering en invordering bij de Belastingdienst (11 februari 2016)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de minister van Financiën De minister van Financiën bevelen wij aan ervoor te zorgen dat tegelijk met de ontwikkeling van business cases de monitoring van de voortgang en de vastlegging van managementinformatie daarover goed is georganiseerd. Achteraf moet een transparante verantwoording over de relatie tussen investeringen en opbrengsten mogelijk zijn. Deze aanbeveling geldt in het bijzonder voor de verdere uitwerking van de Investeringsagenda voor de Belastingdienst.	In reactie op onze aanbeveling om al bij de ontwikkeling van business cases meteen de monitoring van de voortgang en de vastlegging van managementinformatie te organiseren, zegt de minister te hebben geleerd van de business case intensivering toezicht en invordering. De minister zal deze lessen meenemen in de opzet van de monitoring van de toezichtsactiviteiten in het kader van de Investeringsagenda. De organisatie voor planning, monitoring en rapportage van de Investeringsagenda zal in het eerste kwartaal van 2016 worden ingericht. De opbrengsten van de Investeringsagenda zijn, anders dan bij de business case intensivering toezicht en invordering, niet als opbrengst ingeboekt in de begrotingsramingen.	We zullen in ons verantwoordingsonderzoek blijven volgen hoe bij de uitvoering van de toekomstplannen voor de Belastingdienst die zijn vastgelegd in de Investeringsagenda, invulling wordt gegeven aan de lessen die zijn geleerd uit de business case intensivering toezicht en invordering op het punt van planning, monitoring en rapportage. We vinden de keuze om de verwachte opbrengsten van de Investeringsagenda niet in te boeken in de begrotingsramingen een verstandige. Het is immers niet met zekerheid vast te stellen uit welke acties van de Belastingdienst bepaalde opbrengsten voortkomen.	FIN - Actie is in uitvoering¹
Aan de minister van Financiën Wat de Belastingdienst betreft bevelen wij de minister van Financiën aan om de effectiviteit van de invordering te blijven verbeteren. Dit vereist dat de minister gaat werken aan meer zicht op de omvang van de gemiste belastinginkomsten oftewel de 'tax gap'. Wij denken dat een gerichte analyse van de 'tax gap' past binnen de toekomstplannen voor de Belastingdienst die de minister van Financiën in mei 2015 in zijn Investeringsagenda heeft gepresenteerd. Intelligent gebruik van data voor beter toezicht vormt hierin één van de centrale elementen.	De minister doet geen concrete toezegging op deze aanbeveling. De minister verwacht dat met de inzet van data analyse de invordering van de Belastingdienst effectiever zal worden. Het meten van het nalevingstekort zal deel uitmaken van de monitoring van de Investeringsagenda.	De minister geeft aan dat bij de uitvoering van de Investeringsagenda ook het nalevingstekort zal worden gemonitord. Het nalevingstekort (het bedrag aan gemiste belastinginkomsten als gevolg van verkeerd ingevulde of onvolledige aangiften) maakt deel uit van de zogenoemde tax gap. Het verschijnsel tax gap omvat echter meer. Het gaat óók om het bedrag aan gemiste inkomsten dat onbekend is doordat belastingplichtigen volledig uit het zicht van de Belastingdienst weten te blijven, oftewel het zogenoemde dark number. We vragen de minister om ook aandacht te schenken aan de mogelijkheden van een analyse van dit laatste aspect van de tax gap.	FIN - Actie is in uitvoering²

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de minister van Financiën In een business case kan onderscheid worden gemaakt tussen eenmalige kosten, zoals kosten voor werving en selectie, en structurele kosten zoals blijvende personeelskosten. Dit onderscheid helpt bij de beoordeling van en besluitvorming over het al dan niet uitvoeren van een business case. In de business case van de Belastingdienst worden deze kostensoorten niet expliciet van elkaar gescheiden. Wij bevelen de minister aan om in toekomstige business cases het verschil tussen eenmalige kosten en structurele kosten expliciet te maken.	De minister doet geen toezegging op deze aanbeveling.	Op onze aanbeveling om in toekomstige business cases eenmalige en structurele kosten van elkaar te scheiden gaat de minister niet in. Naar ons oordeel kan dit onderscheid helpen om een beter en vollediger beeld te krijgen van de kosten en opbrengsten die bij een investeringsproject horen.	FIN - Actie is in uitvoering³
Aan de minister van Financiën Wij bevelen zowel de minister van Financiën als de Tweede Kamer aan om in de toekomst oog te hebben voor het gegeven dat voor het doelmatiger functioneren van een uitvoeringsdienst als de Belastingdienst veelal een initiële investering nodig is.	Onze aanbeveling dat voor het doelmatiger functioneren van een uitvoeringsdienst als de Belastingdienst veelal een initiële investering nodig is, wordt volgens de minister met de Investeringsagenda ter harte genomen.		FIN - Geen actie⁴

1 De Belastingdienst heeft in het 2e kwartaal van 2016 de programmabeheersing van de Investeringsagenda neergezet. Een van de resultaten is centraal zicht op alle projecten in het projectenportfolio. Op basis van dit inzicht en overzicht stuurt de Belastingdienst de Investeringsagenda aan en is het steeds beter in staat om over de voortgang te rapporteren. Verder zijn de lessen die zijn getrokken uit de ITI business case meegenomen in de opzet van (de monitoring van) de activiteiten in het kader van de Investeringsagenda. Er wordt momenteel gewerkt aan een methodiek voor het meten van de potentiële ex ante baten van de projecten die worden ingezet om de veranderdoelen van de Investeringsagenda te realiseren. Het plan van aanpak voor de meetmethodiek is in mei 2017 vastgesteld. D&A heeft de opdracht gekregen om de meetmethodiek Investeringsagenda, zoals ontwikkeld door de werkgroep meetmethodiek, uit te voeren. Voor de validatie van de methodiek is een externe wetenschapper ingeschakeld. De Algemene Rekenkamer is gevraagd om de meetmethodiek die wordt ontworpen te beoordelen.

2 De Belastingdienst schat niet de overall tax gap, maar heeft voldoende inzicht in (onderdelen van) de tax gap ten behoeve van zijn handhavingstrategie, onder andere door het gebruik van steekproeven. Hiermee worden de nalevingstekorten in beeld gebracht die voortvloeien uit het feit dat belastingplichtigen niet willen naleven (bijvoorbeeld omdat de pakkans klein is) of omdat zij niet kunnen naleven vanwege ingewikkelde regelgeving of gebrek aan kennis. Over deze type nalevingstekorten wordt de Kamer stelselmatig geïnformeerd. Verder werkt de Belastingdienst aan de handhavingsbrief die eerder dit jaar is toegezegd aan de Kamer. Deze is bedoeld inzicht te geven in de afweging die de Belastingdienst jaarlijks maakt over de inzet van mensen en middelen voor de verschillende activiteiten (zowel proactief, preventief als repressief). Helder moet zijn wat het keuzeproces van de Belastingdienst is, zodat de Kamer een beter overzicht en inzicht krijgt wat de Belastingdienst gaat doen en waarom.

3 In de herijkte business case van de Investeringsagenda worden deze kostensoorten expliciet van elkaar gescheiden. Op dit moment wordt de Investeringsagenda herijkt. De herijkte Investeringsagenda wordt in het najaar naar de Tweede Kamer verzonden.

4 De aanbeveling van de Rekenkamer wordt met de Investeringsagenda ter harte genomen.